

ASKOY II

Een boot van en voor grote mensen

De boot die beter bekend staat als de Boot van Brel, werd ontworpen in 1958. De designer en eigenaar, Hugo Van Kuyck, slaagde erin dit 19 meter lang zeilschip op de lijst te loodsen van de twintig mooiste zeilschepen van de sixties.

Askoy II: gebouwd op de scheepswerven Vandevoorde Antwerpen Linkeroever (1958-1960). De kiel (met zwaai Kiel) werd speciaal gebouwd door Murdoch, het buitenschrijnwerk was van Moulmainteak, speciaal geïmporteerd uit Birma, het binnenschrijnwerk was een mix van teak en mahoniehout. De dacron-zeilen werden oorspronkelijk gesneden door Gaastra, de masten in Oregon Pine werden door Vanderneut gebouwd. Afmetingen: L.19 m, B.5 m.

ASKOY II: een magneet voor grote mensen...

Ingenieur-architect Hugo Van Kuyck was een bijzondere Antwerpenaar, succesvol in zijn beroep, maar ook tijdens WOII berucht en beroemd bij de geallieerden, met wie hij samenwerkte om de landing in Normandië te plannen. Hij tekende deze superzeilboot van A tot Z, en doopte hem *Askoy II* als hommage aan zijn eerste boot de *Askoy*, waarmee hij met volle enthousiasme de Noorse wateren bezeilde (Baltische Zee, Faeröer eilanden, Hebriden). *Askoy* is de naam van een eiland in Noorwegen, dicht bij Bergen.

Tot hij in 1972, geveld door de ziekte, de *Askoy II* te koop aanbood. Toen verscheen Jacques Brel op het toneel. Brel, de Vlaming uit Zandvoorde in de Westhoek die Brusselaar werd, had definitief de ouderlijke kartonfabriek geruild voor het artiestenbestaan. Deze wereldberoemde singer songwriter was op zoek naar een instrument om Europa te ontvluchten; hij voelde zich opgebrand en voelde de ziekte ook aan hem knagen, en hij wou nog met zijn vriendin Maddly Bamy, ver van de stress, van het leven genieten.

Brel kwam uiteindelijk terecht bij de zeilmakerij Wittevrongel in Blankenberge, en bestelde daar een volledig nieuwe zeiluitrusting. Staf, die toen de zeilen stikte, ontmoette hem regelmatig in het atelier. Brel vertrok naar het Zuiden en vertelde aan iedereen dat hij de wereld rond ging zeilen.

Toen hij uiteindelijk op het Markiezeiland Hiva Oa in de Stille Oceaan aanlegde, was hij

zodanig uitgeput dat hij van zijn boot afwilde, en hij verkocht die voor "peanuts" aan een koppeltje jonge hippies van de zee (1976). Na een tijdje waren die twee op elkaar uitgekeken en vonden een nieuwe eigenaar, Harlow Jones (1982), die de boot verbouwde tot een transportschip voor visproducten. In 1988 werd de *Askoy II* dan weer doorverkocht aan een Duitser die er geen betere bestemming voor vond dan het in te zetten voor zijn drugstrafieken. Het mooie liedje duurde niet lang en de boot werd door de douane aan de ketting gelegd in een van de Fiji-eilanden.

Het zeer gehavende en compleet uitgewoonde schip werd in 1993 openbaar verkocht aan een journalist uit Nieuw-Zeeland, Lindsay Wright. De nieuwe schipper zette met zijn half zeewaardige schip koers naar het noordelijke eiland van Nieuw-Zeeland en werd in juli 1994 gegrepen door een zware storm, die de *Askoy II* deed stranden dicht bij Baylis Beach. De arme sukkel was niet verzekerd, zat

zonder centen, en nam gedwongen afscheid van zijn droom. Hij liet de Askoy II achter en het schip werd binnen enkele weken volledig geplunderd. Enkel de romp met de motor en de schroef waren te zwaar en te moeilijk om af te breken. Zachtjes zakte de romp dieper in het drijfzand, bij hoogwater stak het vrijboord nog maar enkele centimeters boven de zeespiegel. Een vriendelijke attentie van Neptunus... want daardoor kon het casco niet echt wegroesten.

“Le bateau est un instrument philosophique” (Brel)

Maar de Askoy II was niet vergeten en beroerde nog tal van mensen van de zee, zot van zeilen en zot van Brel. En vanaf toen kreeg de Askoy II echt de status van “de Boot van Brel”. Brel zelf had zijn boot getypeerd als *un instrument philosophique*, en zo geschiedde. De eerste die een bergingspoging ondernam (1994) was de Antwerpenaar Jaak Jaspers, maar hij haakte al gauw af wegens de buitensporige kostprijs. Jaak werd in 2005 de eerste voorzitter van onze vzw.

Toevallig kwam Bruno Péri uit Avignon langs, globetrotter en wereldzeiler, en stortte zich gewapend met een simpele schop op het zilte zand dat de romp gevangen hield. Bruno had de steun van Noël Hilliam (Dargaville Maritime Museums), evenzeer een gedreven

mens, maar met meer zin voor realiteit. Bruno gaf op maar voltrok eerst een uiterst belangrijke ceremoniële geste: samen met zijn Chinese vrouw, op het wrak van de Askoy II... en negen maand later werd zijn zoon geboren: Lee-ward. Bruno leeft nog steeds in de streek van Avignon en vertegenwoordigt daar onze vzw.

Het ganse verhaal kwam de gebroeders Staf & Piet Wittevrongel ter ore. Zij trokken een eerste maal op wereldreis (2004-2005) en ontdekten de mythische plekken waar de Askoy II en Grand Jacques gepasseerd waren: de Markiezen en Nieuw-Zeeland. Toen werd de vzw SaveaskoyII geboren (2005).

De ASKOY II wordt een passievrucht

Eind 2007 trekt Staf Wittevrongel, vergezeld van Tjerk Pillen, naar Nieuw-Zeeland, met als enig doel: het casco van de Askoy II uit zijn zandig graf te graven. Grote middelen zijn nodig, en vooral veel doortastende voorzichtigheid. Het verlossend telefoontje bereikt de thuisploeg eind december, en enkele maanden later trekt Piet Wittevrongel op zijn beurt naar het strand van Bayliss Beach, om het gehavende wrak op transport te zetten naar België.

Een containertransportbedrijf OOCL (Oriental Overseas Container Lines) biedt het gratis transport aan van het casco en meldt ons: *“containers vervoeren goederen, maar ook cultuur. Het is daarom evident dat wij u het transport schenken van dit monument van de cultuur”*. Op 25 mei 2008 doet de Askoy II zijn blijde intrede – op een ponton – in de haven van Oostende, tijdens de havenfeesten *Oostende voor Anker*. Bij de ceremonie zijn aanwezig: Maddly Bamy, de gezellin van Brel gedurende zijn vijf laatste levensjaren, en Kathy Cleveland, aan wie Brel zijn boot verkocht.

Maar Oostende, waar men ons beloofde de romp van de Askoy II te kunnen restaureren, blijkt na twee

Giften voor VZW Saveaskoy II zijn fiscaal aftrekbaar in België, voor bedrijven en voor particulieren, vanaf 40 euro minimum per fiscaal jaar. Wie ons met zijn gift wil vooruit helpen, dient strikt de volgende procedure te volgen:

Uw gift dient overgemaakt te worden aan HERITA vzw, Oude Beurs 27, 2000 Antwerpen, bankrekening IBAN BE21 7450 3247 8703, met vermelding:

Gift voor rekening van vzw saveaskoy II, aansluitingsnummer 10.338

jaren een luchtbel, de MSO (Maritieme Site Oostende) gaat in vereffening, en weeral is de boot van Brel gestrand.

De Nieuwe Scheldewerven in Rupelmonde

Peter Janssens, CEO van deze werf, ontdekt het casco, ziet daarin een ongelooflijke publicitaire meerwaarde en stelt ons voor het op zijn terreinen verder op te knappen (2010). Hij steekt er vele uurtjes van zijn eigen vrije tijd in en gaat de uitdaging aan om het schip binnen een paar jaar te water te laten. Transport- en kranenbedrijf Michielssens heeft het hart op de goede plaats, en voert het casco naar Rupelmonde. Nog verschillende andere weldoeners schenken

hun tijd of hun materialen, en ontelbare bezoekers komen de romp van de *Askoy II* strelen en bewonderen. Ondertussen heeft een andere weldoener ons het Oregon Pine geschonken voor het nieuwe mastwerk, dat door Jan Vandamme in Zeebrugge schitterend werd nagebouwd volgens de originele plannen.

Maar we zijn nu 2014 en de boot van Brel ligt nog altijd te smachten naar de zee. Op een laag pitje gaat het verder: de motor is geschonken en de cockpit groeit zeer langzaam aan in het casco. Maar het lijkt erop dat het bootje van Brel weer gestrand is. De restauratie is voor de drukke scheepswerf geen prioriteit, als we geen geld hebben wordt er niet gewerkt en als we geld hebben is er geen tijd.

Op 24 juli 1974 – veertig jaar geleden dus – vatte Brel de ultieme reis aan vanuit het Dimalsodok in Antwerpen. Dat werd op sobere wijze herdacht op 24 juli van dit jaar 2014. En weer gaven de Belgische media ons een stevig duwtje in de rug.

Every cloud has a silver lining

Het kleine Askoy II-team zit echter niet stil, er wordt hard gewerkt aan de financiering via verschillende kanalen. Met tientallen spreekbeurten in binnen- en buitenland houden we het vuur wakker. De visibiliteit en de populariteit van ons project zijn enorm, elk stapje

vooruit krijgt ruime weerklank in de media. Het groot petroleumbedrijf TOTAL zet er eenmalig zijn stevige schouders onder, honderden sympathisanten steunen ons met grote en kleine giften. De beslissing wordt genomen om een financiering via crowdfunding op te zetten, teneinde de noodzakelijke fondsen te verwerven om de boot minstens op de meest Spartaanse wijze vaarklaar te maken. Voor deze grote stap – maar niet de laatste – zoeken wij nu naar 150.000 euro. De hindernissen voor deze volgende belangrijke etappe zijn nu nog:

1. De boot via de binnenwateren naar de Vlaamse Kust varen, daar de masten opzetten en de zeilen aanslaan, en het schip voldoende uitrusten om het over zee naar Bretagne te varen. Onze voorzitter Staf Wittevrongel, die destijds de zeilen voor Jacques Brel gemaakt heeft, staat te popelen om voor deze hernieuwde *Askoy II* opnieuw volledig nieuwe zeilen aan elkaar te stikken.

2. In Bretagne staat een scheepswerf (Audierne en Douarnenez) klaar om het verder af te werken, en vooral om de binnenruimtes in te richten en uit te rusten voor een massa meevarende Askoy II- en Brelfanaten, die naar dat ogenblik zitten te verlangen.

3. Deze laatste ingreep zou kunnen rekenen op de vrijgevigheid van vele ondernemingen in Frankrijk, maar die openen hun portemonnee niet voor de boot in Frankrijk onder handen genomen wordt. Uiteraard zal een groot werk uitgevoerd worden via socio-economi-

sche programma's, door jongeren en werklozen aan een opleiding/werk te helpen. En het prijskaartje, tja... dat zal hopelijk voor een groot deel door die enthousiaste Fransmannen gesponsord worden.

4. Onze vereniging timmert verder aan de weg, en voorziet in de volgende maanden crowdfunding-campagnes op te zetten. Wij denken aan twee invalshoeken: één voor België (nog niet bepaald) en één voor Frankrijk (ULULE). Wij kunnen rekenen op tal van enthousiaste mensen en bedrijven die de knowhow in huis hebben, om het mediatieke element (Facebook, Twitter, pers, merchandising, ...) als ondersteuning voor de crowdfunding uit te bouwen.

Met de neus in wind, zoals het een echt schip past

Men heeft al verschillende malen de handrem op de boot van Brel gezet, en telkens zijn er nieuwe mensen met ideeën en met middelen om de *Askoy II* zijn einddoel te doen bereiken: varen. ●

Gerald Muylle is penningmeester van vzw Save Askoy II